

Socialnämnden
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2024-01-03

Diarienummer:
SCN-2023-00816

Handläggare:
Åsa Hedlund

Revidering av riktlinje för ersättning till socialnämndens uppdragstagare

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** uppdatera styrdokumentet Riktlinje för ersättning till socialnämndens uppdragstagare enligt **bilaga 1**.

Ärendet

Riktlinjen avser ersättningar till nämndens uppdragstagare. Till uppdragstagare räknas olika familjehem, kontaktfamiljer och kontaktpersoner. Ersättningar till uppdragstagare betalas ut i olika former och uppgår till olika belopp beroende på uppdragets art och utformning. Riktlinjerna ska vara ett stöd för handläggare och beslutsfattare i deras kontakter med enskilda uppdragstagare och vid fastställandet av ersättningsnivåerna.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ger varje år ut rekommendationer över ersättning till uppdragstagare. SKR:s arvodesnivåer följer löneutvecklingen för olika vårdyrken och har uppräknats med 1,6 procent inför år 2024. Uppräkningen motsvarar den genomsnittliga löneökningen för aktuella yrkesgrupper. Det aktuella förslaget innebär att nämndens riktlinje justeras i enlighet med SKR:s rekommendationer för ersättning till kontaktpersoner och kontaktfamiljer. För ersättningar till familjehem används rekommendationerna som en utgångspunkt.

Förslaget innebär att de flesta av nämndens arvoden till familjehem höjs med 1,6 procent, förutom familjehemsarvodet som höjs så att det motsvarar SKR:s högsta arvodesnivå. Detta innebär att närståendarvudet för barn och ungdomar i åldern 0–19 år höjs från 11 237 kr till 11 417 kr och att familjehemsarvodet höjs från 15 040 kr till 17 531 kr. Det förhöjda arvodet vid omfattande behov höjs från 27 500 kr till 28 000 kr och ersättning till internt kontrakterade familjehem höjs från 33 600 kr till 34 138 kr. Dessutom omräknas omkostnadsersättningen utifrån prisbasbeloppet som inför år 2024 har höjts från 52 500 kr till 57 300 kr.

Från och med detta beslut föreslås riktlinjen gälla tills vidare, vilket innebär att det kommer krävas ett nytt beslut av nämnden för att dokumentet ska sluta gälla. Syftet med detta är att bättre anpassa beredningen av ärendet till när SKR normalt publicerar sina rekommendationer för nästkommande år och förvaltningens budgetarbete.

Beredning

Ärendet har beretts av socialförvaltningen och ekonomistaben vid kommunledningskontoret.

Konsekvenser för barn

I ärendet är det särskilt förslaget om höjda ersättningar till familjehem som bedöms ha en påverkan på barn. En placering utanför det egna hemmet är ett stort ingrepp i det enskilda barnets eller den unges liv. Vården i familjehem ska vara trygg och säker, och utgå från varje individs specifika behov av stöd och hjälp. En målsättning med höjda ersättningsnivåer till familjehem är bland annat att öka antalet familjehem i egen regi med förhoppningen att det i sin tur ska leda till färre sammanbrott och att processen vid placeringar förkortas. Det innebär att kvaliteten i hela processen kring placerade barn och ungdomar stärks, vilket har en positiv påverkan på barn.

Ekonomiska konsekvenser

De höjda ersättningsnivåerna till nämndens uppdragstagare som föreslås i riktlinjen innebär ökade kostnader för nämnden med ca 8 miljoner kronor. Kostnadsökningen beror framför allt på att ersättningen till familjehem justeras till SKR:s högsta arvodesnivå och att prisbasbeloppet som ligger till grund för flera ersättningar har höjts. Kostnaderna för konsulentstött familjehemsverksamhet beräknas samtidigt minska på sikt. Kostnaderna hanteras inom befintlig budgetram.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 3 januari 2024.
- Bilaga 1, Riktlinje för ersättning till socialnämndens uppdragstagare.

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Direktör

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Socialnämnden

Dokumentansvarig:
Enhetschef strategiskt stöd

Datum:
2024-02-14

Diarienummer:
SCN-2023-00816

Riktlinje för ersättningar till socialnämndens uppdrags- tagare

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	4
Syfte.....	4
Omfattning	4
Bakgrund	4
Definition och begrepp.....	4
Ansvar	5
Familjehem	6
Arvode vid föräldraansvar i enlighet med föräldrabalken	6
Förhöjt arvode vid omfattande behov	7
Arvode i samband med inskolning.....	7
Arvode vid tillfälliga perioder under placeringen	7
Arvode till familjehem där en vuxen inte förvärvsarbetar	7
Omkostnadsersättning	8
Kostnader inför placering.....	9
Extra utrustning till barnet under pågående placering.....	9
Omständigheter som kan reducera arvodet och omkostnadsersättningen	10
Avlastning i vården	10
Barn- och föräldraplacering	10
Omkostnadsersättning.....	10
Arvodesersättning	10
Tillfälliga placeringar i familjehem	11
Arvode vid tillfällig placering i ett familjehem där vuxna förvärvsarbetar	11
Arvode vid tillfälliga placeringar i familjehem där en vuxen finns tillgänglig på hel- eller deltid	11
Arvode vid tillfällig placering hos närstående.....	12
Jourhem.....	12
Arvode till jourhem där vuxna förvärvsarbetar	12
Arvode till jourhem där en vuxen finns tillgänglig på hel- eller deltid	12
Kontrakterade jourhem.....	13
Behandlingsfamilj	13
Särskilt förordnad vårdnadshavare	14
Särskilt förordnad vårdnadshavare som varit familjehem (vårdnadsöverflytt).....	14
Ersättningar till särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn	14
Ersättningen till särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn bestäms enligt följande	15
Kontaktpersoner	16

Omkostnadsersättning	16
Arvode	16
Kontaktpersoner med kvalificerat uppdrag	16
Kontaktperson vid umgänge.....	16
Umgängesstöd enligt FB.....	16
Kontaktfamiljer	16
Omkostnadsersättning	17
Arvode	17
Spridning.....	18
Uppföljning	18
Relaterade dokument.....	18

Inledning

Denna riktlinje har tagits fram som ett stöd till handläggning och beslut för uppdragstagares ersättningar

Syfte

Syftet med denna riktlinje är att stödja handläggare och beslutsfattare vid hantering av ersättningar till uppdragstagare. Riktlinjen syftar även till en likabehandling av nämndens uppdragstagare. Denna riktlinje ska verka som ett stöd i kontakten och förhandlingen med familjehem och särskilt förordnad vårdnadshavare kring olika ersättningar.

Omfattning

Riktlinjen vänder sig till handläggare och beslutsfattare vad gäller ersättningar till uppdragstagare. Riktlinjen omfattar arvoden och omkostnadsersättningar. För ersättningar med mera som inte tas upp i denna handling följer Uppsala kommun Sveriges Kommuner och Regioners rekommendationer.

Denna riktlinje gäller tills vidare. Det innebär att det krävs ett nytt beslut av socialnämnden för att det här dokumentet ska sluta gälla. Att det blir en ny mandatperiod påverkar inte dokumentets giltighet.

Bakgrund

Detta är ett samlande dokument för ersättningar som olika uppdragstagare kan få.

Definition och begrepp

Ersättning	Med ersättning avses både arvode och omkostnadsersättning och ersättning används som en samlingsbeteckning
Uppdragstagare	En person som arbetar på uppdrag från socialnämnden utan att personen är anställd.
Arvode	Ersätter familjehemmet för den tid som normalt åtgår för uppdraget. En skattepliktig ersättning, som beskattas som inkomst av tjänst.
Förhöjt arvode	Ersättning till uppdragstagare när de till följd av uppdraget inte kan förvärvsarbeta på del- eller heltid. En skattepliktig ersättning som beskattas som inkomst av tjänst. Det förhöjda arvodet är sjukpenning- och pensionsgrundande men berättigar inte till tjänstepension.
Omkostnadsersättning	Ersättningen ska täcka familjehemmets merkostnader för den placerade.
Närstående	Person som barnet är släkt med och anses ha en nära relation till.

Nätverk	Personer som ingår i barnets nätverk, både utvidgade nätverket samt släktingar.
Prisbasbelopp	Beloppen är i förekommande fall beräknade på 2024 års prisbasbelopp, 57 300 kr.

Ansvar

Handläggare ansvarar för att beslutsfattaren har ett beslutsunderlag som följer riktlinjen och beslutsfattaren ansvarar för att fatta beslut i linje med riktlinjen.

Familjehem

Ett familjehem kan antingen vara ett hem i barnets nätverk, ett så kallat nätverkshem, hos till exempel släktingar och vänner, eller ett hem där familjehemsföräldrarna inte har någon tidigare relation till barnet eller dess familj.

Ersättningar i form av arvoden och omkostnadsersättningar är viktiga för att rekrytera och behålla uppdragstagare. Detta dokument innehåller uppgifter om vilka belopp uppdragstagaren kan ersättas med och hur beloppen räknas fram.

Handläggare och uppdragstagare ska ha kännedom om vad som ingår i uppdraget och vad som ingår i den ersättning som betalas till uppdragstagaren. För att ersättning både avseende arvode och omkostnader ska bli korrekta är det viktigt att uppdraget är tydligt med den enskildes behov och vilka förväntningar som ställs på uppdragstagaren med anledning av uppdraget.

Arvode vid föräldraansvar i enlighet med föräldrabalken

Arvode är den del av ersättningen som avser ersättning till familjehemmet för deras arbete och den tid som uppdraget för med sig. Arvodets storlek framgår av det avtal som upprättats mellan nämnden och familjehemmet. Vid utbetalning av arvode görs avdrag för preliminärskatt och nämnden betalar sociala avgifter.

I arvodet ingår ersättning för uppgifter som ligger inom föräldraansvaret så som föräldramöten, utvecklingsamtal, tandläkar- och läkarbesök. Dessutom ingår att ta emot företrädare för nämnden och delta i fortbildning och handledning. Ersättningen grundar sig på löneläget för vissa yrkesgrupper inom vårdsektorn och utgår från den lönestatistik som Sveriges kommuner och regioner tar fram årligen. I arvodet har hänsyn tagits till att placerade barn har större behov av stöd och hjälp än barn i allmänhet.

Ersättning till familjehem bör prövas som en helhet för att undvika extra påslag som kan innebära dubbelkompensation eller att någon del inte kompenseras överhuvudtaget.

Vid placering där barnet har en särskilt nära och långvarig relation till exempel till mor- och farföräldrar är arvodet normalt på en lägre nivå, i riktlinjen kallad närståendearvode. En bedömning av vilket arvode som ska utgå vid sådan placering ska dock göras i varje enskilt fall.

Ålder	Närståendearvode	Familjehemsarvode
0–19 år	11 417 kr	17 531 kr

I vissa fall kan en reduktion av arvodet bli aktuellt. Vid syskonplaceringar erhåller familjehemmet till exempel fullt arvode för två syskon och ett halvt för ytterligare ett syskon. Arvodet kan också reduceras för familjehem som efter utredning inte bedöms ha förutsättningar att tillgodose det tilltänkta barnets hela vårdbehov, men där den sammantagna bedömningen är att det är barnets bästa att få bo i det tilltänkta familjehemmet med kompenserande insatser.

Förhöjt arvode vid omfattande behov

Familjehemsföräldrar omfattas sedan 2019 av föräldraledighetslagen (1995:584) och har således som alla föräldrar rätt att ta tjänstledigt för att vara hemma med barn. Familjehemmen har dock inte rätt till ersättning i form av föräldrapenning. Nämnden kan i vissa fall besluta om ersättning för inkomstbortfall med ett förhöjt arvode. Förutsättningen för att erhålla förhöjt arvode utgår från barnets behov av att ha en vuxen närvarande på hel- eller deltid. Förhöjt arvode kan erhållas i två former beroende på om familjehemmet förvärvsarbetar eller inte. Vid förvärvsarbete motsvarar det förhöjda arvodet inkomstbortfallet samt familjehemsarvodet. När en vuxen inte har ett förvärvsarbete motsvarar det förhöjda arvodet en fast ersättning. Ett förhöjt arvode kan även omfatta placering hos närstående om ett sådant behov finns.

Arvode i samband med inskolning

I samband med ett barns inskolning i familjehemmet vanligtvis det första året kan förhöjt arvode utbetalas för att en vuxen ska kunna avstå från förvärvsarbete. Omfattningen och tidsperiod för ersättning för förlorad arbetsinkomst ska överenskommas innan barnet placeras. Perioden för det förhöjda arvodet kan förlängas om barnets behov kräver det. Det förhöjda arvodet ska motsvara det godkända inkomstbortfallet inklusive semesterersättning.

Arvode vid tillfälliga perioder under placeringen

En familjehemsförälder kan under en tillfällig period behöva gå ner i arbetstid för att utifrån barnets behov vara mer tillgänglig i hemmet för barnet. Barnet kan till exempel ha behov av kortare dagar på förskola eller fritids. Även äldre barn kan i perioder ha behov av utökad närvaro av familjehemsförälder i hemmet, det kan bero på känsliga perioder i barnets utveckling och mående samt behov av att familjehemsförälder närvarar vid mer omfattande vårdkontakter. När en vuxen tillfälligt avstår förvärvsarbete ska det förhöjda arvodet motsvara det godkända inkomstbortfallet inklusive semesterersättning.

Exempel	Ersättning kronor/månad
En vuxen avstår förvärvsarbete motsvarande del- eller heltid	Familjehemsarvode samt inkomstbortfall

Arvode till familjehem där en vuxen inte förvärvsarbetar

Vid omfattande och långvariga omvårdnadsbehov på grund av ett allvarligt sjukdomstillstånd, funktionsnedsättning eller beteendeproblem behövs ibland en vuxen finnas tillgänglig på hel- eller deltid. Ett sådant uppdrag är inte möjligt att kombinera med förvärvsarbete på heltid. Uppdragstagare som i stället för att förvärvsarbete åtar sig sådana uppdrag som familjehem kan därför kompenseras ekonomiskt med en fast arvodesersättning. Det gäller under förutsättning att den vuxne i familjehemmet inte förvärvsarbetar och att uppdraget kräver en tillgänglighet på heltid. För att få ersättning vid deltidsarbete förutsätts att arbetstiden är så flexibel att barnets behov kan prioriteras och att familjehemsförälder finns tillgänglig för möten, vårdbesök, skolbesök m.m under dagtid.

Socialnämnden ersätter dessa familjehem enligt följande.

Kategori	Ersättning kronor/månad
Arvode till vuxen som inte förvärsarbetar och barnets behov kräver en tillgänglighet på heltid	28 000 kr

Vid ytterligare placering ersätts familjehemmet med ett familjehemsarvode per ytterligare barn. Vid syskonplaceringar erhåller familjehemmet fullt arvode för två syskon och ett halvt för ytterligare ett syskon.

Omkostnadsersättning

Omkostnadsersättning följer SKR:s riktlinje. Omkostnadsersättningen ska täcka familjehemmets merkostnader för den placerade och ersätts dels med ett generellt belopp, dels med ett individuellt tillägg vid behov.

Den generella delen av omkostnadsersättningen är beräknad utifrån konsumentverkets beräkningar om kostnaden för barn i olika åldrar. Hänsyn har tagits till att placerade barn har stora behov och att familjehemmen vanligtvis har en högre standard än den som ligger till grund för konsumentverkets beräkningar.

Exempel på vad som ingår i grundbeloppet:

Barnets löpande behov för försörjning och livsföring i övrigt:

- Livsmedel
- Kläder och skor
- Personlig hygien
- Fickpengar
- Lek och fritid
- Förbrukningsvaror
- Möbler, husgeråd och textilier
- TV och telefon
- Normalt slitage

Exempel på individuella tillägg:

- Glasögon och linser
- Läkarvård som överstiger normal läkarkontakt och inte täcks av högkostnadsskyddet
- Förskrivna medicin som inte täcks av högkostnadsskydd och vaccinationer
- Barnomsorgstaxa
- Dyrare fritidsaktiviteter som t.ex. ishockey, balett, ridning och musiklktioner
- Kontakt med förälder och andra närstående (avser reskostnader och eventuella merkostnader)
- Barnets sjukförsäkring

En vägledande princip är att det placerade barnet inte ska särbehandlas i familjehemmet. Nämnden ska informera sig om familjens fritidsintressen och semestervanor för att bedöma vilka merkostnader som kan förväntas. Familjehemmet ska informeras om vilka regler som gäller beträffande ersättning för sådana särskilda kostnader.

För samtliga tilläggskostnader gäller principen att de ska ha överenskommits i förväg mellan socialtjänsten och familjehemmet. Kostnader som är löpande eller förutsägbara schabloniseras och betalas ut månadsvis.

Ålder	Grundkostnad (inklusive barnbidrag/studiebidrag ¹)		Tilläggskostnad högsta skattefria inklusive grundkostnad	
	Kronor	% av prisbasbeloppet	Kronor	% av prisbasbeloppet
0-12 år	5 253 kr	110 %	7 401 kr	155 %
13-19 år	5 969 kr	125 %	8 356 kr	175 %

¹om barnbidraget utbetalas direkt till familjehemmet görs motsvarande avdrag i grundkostnaden.

Kostnader inför placering

Socialnämnden ansvarar för att barn som placeras i familjehem är utrustade med de kläder som behövs för årstiden. Utöver kläder behöver barn beroende på barnets ålder leksaker och annan utrustning. Omfattningen av kläder eller utrustning som ersätts inför en placering avgörs av barnets behov och fastställs av familjehemssekreteraren. Familjehemmet kan också behöva utrusta det rum som barnet ska bo i.

Vad som ska köpas beror på hur ett visst barns behov ser ut, vad barnet redan har och hur länge placeringen förväntas pågå. Inför en placering och innan nya inköp görs undersöks vad barnet kan få med sig från föräldrahemmet eller tidigare placering.

Familjehemmet ska i samråd med socialtjänsten gemensamt planera vad som ska köpas för att vara säkra på att det kan ersättas.

Extra utrustning till barnet under pågående placering

Det är tänkt att framtida kompletteringar av utrustningen ska finansieras inom ramen för den löpande omkostnadsersättningen. Extra ersättning till utrustning av dyrare slag eller p.g.a. extremt slitage får prövas särskilt i varje enskilt fall. I det fall barnet har egna tillgångar, t.ex. pengar på ett spärrat konto, bör kontakt tas med överförmyndaren för att få pengar till den extra utrustning som barnet behöver. Om ersättning utbetalas för extra utrustning till barnet tillfaller utrustningen barnet. Inköp styrks med kvitton eller intyg.

Omständigheter som kan reducera arvodet och omkostnadsersättningen

Avlastning i vården

Det förekommer att familjehem behöver avlastning i vården av barn som till följd av funktionsnedsättning, sjukdom eller liknande är särskilt vårdkrävande. Detta kan medföra att familjehemmet behöver avlastning i form av kontaktfamilj eller någon insats enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (nedan LSS), vilket t.o.m. kan vara en förutsättning för att familjehemsvården ska kunna genomföras. Av 6 kap 7a § socialtjänstlagen framgår att socialnämnden har ett ansvar att ge familjehemmet råd och stöd utifrån familjehemmets behov.

Vid placeringar där barnet regelbundet kommer att vistas utanför familjehemmet ska socialnämnden vid fastställandet av ersättningen till familjehemmet ta detta i beaktande. Omkostnadsersättningen för familjehemmen reduceras t ex med motsvarande dagars matkostnader. Frågan om reducering av arvodet kan uppkomma om barnets frånvaro påverkar familjehemmets arbetsinsats i stort, t ex om barnets befinner sig på korttidsboende en vecka i månaden.

Barn med funktionsnedsättningar kan ha rätt till insatser enligt LSS. Barnets företrädare kan ansöka om insatser enligt LSS hos omsorgsförvaltningen och handläggaren ska vara behjälplig i kontakterna.

Barn- och föräldraplacering

En sammanvägning måste göras mellan barnens och föräldrarnas behov av stöd och kostnader samt förälders möjlighet att själv sörja för sig själv och barnets omkostnader.

Omkostnadsersättning

Grundkostnad		Tilläggskostnad högsta skattefria inklusive grundkostnad	
Kronor	% av prisbasbeloppet	Kronor	% av prisbasbeloppet
5 969 kr	125%	8 356 kr	175%

Arvodesersättning

Grundarvode	Exempel på förhöjt arvode	
10 934kr	12 991 kr	15 379 kr

Vid förälder-/barnplaceringar utgår arvode - och omkostnadsersättning även för barnet.

Tillfälliga placeringar i familjehem

Arvode vid tillfällig placering i ett familjehem där vuxna förvärvsarbetar

Familjehemsarvode utgår med 17 531 kr/barn. Omkostnadsersättning 115% för barn och 130% för ungdomar av prisbasbeloppet.

Arvode vid tillfälliga placeringar i familjehem där en vuxen finns tillgänglig på hel- eller deltid

Familjehemsföräldrar omfattas sedan 2019 av föräldradighetslagen (1995:584) och har således som alla föräldrar rätt att ta tjänstledigt för att vara hemma med barn. Familjehemmen har dock inte rätt till ersättning i form av föräldrapenning. Nämnden kan i vissa fall besluta om ersättning för inkomstbortfall med ett förhöjt arvode. Förutsättningen för att erhålla förhöjt arvode utgår från barnets behov av att ha en vuxen närvarande på hel- eller deltid. Förhöjt arvode kan erhållas i två former beroende på om familjehemmet förvärvsarbetar eller inte. Vid förvärvsarbete motsvarar det förhöjda arvodet inkomstbortfallet samt familjehemsarvodet. När en vuxen inte har ett förvärvsarbete motsvarar det förhöjda arvodet en fast ersättning. Ett förhöjt arvode kan även omfatta placering hos närstående om ett sådant behov finns.

Exempel	Ersättning kronor/månad
En vuxen avstår förvärvsarbete motsvarande del- eller heltid	Familjehemsarvode samt inkomstbortfall

Arvode vid tillfälliga placeringar i familjehem där en vuxen inte förvärvsarbetar

Vid omfattande och långvariga omvårdnadsbehov på grund av ett allvarligt sjukdomstillstånd, funktionsnedsättning eller beteendeproblem behövs ibland en vuxen finnas tillgänglig på hel- eller deltid. Ett sådant uppdrag är inte möjligt att kombinera med förvärvsarbete på heltid. Uppdragstagare som i stället för att förvärvsarbete åtar sig sådana uppdrag som familjehem kan därför kompenseras ekonomiskt med ett förhöjt arvode. Det gäller under förutsättning att den vuxne i familjehemmet inte förvärvsarbetar och uppdraget kräver en tillgänglighet på heltid. För att få ersättning vid deltidsarbete förutsätts att arbetstiden är så flexibel att barnets behov kan prioriteras och att familjehemsförälder finns tillgänglig för möten, vårdbesök, skolbesök m.m under dagtid.

Socialnämnden ersätter dessa familjehem enligt följande.

Kategori	Ersättning kronor/månad
Arvode till vuxen som inte förvärvsarbetar och barnets behov kräver en tillgänglighet på heltid	28 000 kr

Vid ytterligare placering ersätts familjehemmet med ett familjehemsarvode per ytterligare barn. Vid syskonplaceringar erhåller familjehemmet fullt arvode för två syskon och ett halvt för ytterligare ett syskon.

Omkostnadsersättning utbetalas för barn i åldern 0-12 år med 115% och i åldern 13-20 år med 130% av prisbasbeloppet.

Arvode vid tillfällig placering hos närstående

Vid tillfällig placering där barnet har en särskilt nära och långvarig relation till exempel till mor- och farföräldrar är arvodet normalt på en lägre nivå, i riktlinjen kallad närståendearvode. En bedömning ska dock göras i varje enskilt fall om arvode ska utgå vid placering hos närstående och vilket arvode som i förekommande fall ska utgå. I de fall närståendearvode ska utgå uppgår det normalt till 11 417 kr.

Omkostnadsersättning 115% för barn och 130% för ungdomar av prisbasbeloppet.

Individuella tillägg samt extra kostnader i samband med placeringen ersätts enligt riktlinjer för familjehem.

Jourhem

Hem som är särskilt utredda och godkända av nämnden att vid upprepade tillfällen ta emot barn för tillfällig vård och fostran.

Arvode till jourhem där vuxna förvärvsarbetar

Arvode utgår med 17 531 kr/barn. Omkostnadsersättning utbetalas för barn i åldern 0-12 år med 115% och i åldern 13-20 år med 130% av prisbasbeloppet.

Arvode till jourhem där en vuxen finns tillgänglig på hel- eller deltid

Familjehemsföräldrar omfattas sedan 2019 av föräldraledighetslagen (1995:584) och har således som alla föräldrar rätt att ta tjänstledigt för att vara hemma med barn. Familjehemmen har dock inte rätt till ersättning i form av föräldrapenning. Nämnden kan i vissa fall besluta om ersättning för inkomstbortfall med ett förhöjt arvode. Förutsättningen för att erhålla förhöjt arvode utgår från barnets behov av att ha en vuxen närvarande på hel- eller deltid. Förhöjt arvode kan erhållas i två former beroende på om familjehemmet förvärvsarbetar eller inte. Vid förvärvsarbete motsvarar det förhöjda arvodet inkomstbortfallet samt familjehemsarvodet. När en vuxen inte har ett förvärvsarbete motsvarar det förhöjda arvodet en fast ersättning. Ett förhöjt arvode kan även omfatta placering hos närstående om ett sådant behov finns.

Exempel	Ersättning kronor/månad
En vuxen avstår förvärvsarbete motsvarande del- eller heltid	Familjehemsarvode samt inkomstbortfall

Arvode till jourhem där en vuxen inte förvärvsarbetar

Vid omfattande och långvariga omvårdnadsbehov på grund av ett allvarligt sjukdomstillstånd, funktionsnedsättning eller beteendeproblem behövs ibland en vuxen finnas tillgänglig på hel- eller deltid. Ett sådant uppdrag är inte möjligt att kombinera med förvärvsarbete på heltid. Uppdragstagare som i stället för att

förvärsarbete åtar sig sådana uppdrag som familjehem kan därför kompenseras ekonomiskt med ett förhöjt arvode. Det gäller under förutsättning att den vuxne i familjehemmet inte förvärsarbetar och uppdraget kräver en tillgänglighet på heltid. För att få ersättning vid deltidsarbete förutsätts att arbetstiden är så flexibel att barnets behov kan prioriteras och att familjehemsförälder finns tillgänglig för möten, vårdbesök, skolbesök m.m under dagtid.

Socialnämnden ersätter dessa familjehem enligt följande.

Kategori	Ersättning kronor/månad
Arvode till vuxen som inte förvärsarbetar och barnets behov kräver en tillgänglighet på heltid	28 000 kr

Vid ytterligare placering ersätts familjehemmet med ett familjehemsarvode per ytterligare barn. Vid syskonplaceringar erhåller familjehemmet fullt arvode för två syskon och ett halvt för ytterligare ett syskon.

Omkostnadsersättning utbetalas för barn i åldern 0-12 år med 115% och i åldern 13-20 år med 130% av prisbasbeloppet.

Kontrakterade jourhem.

Familjen har ett avtal med nämnden om att ta emot barn för tillfällig vård och fostran.

Arvode utgår med en fast ersättning om 34 138 kronor. Vid ytterligare placering ersätts familjehemmet med ett familjehemsarvode per ytterligare barn. Vid syskonplaceringar erhåller familjehemmet fullt arvode för två syskon och ett halvt för ytterligare ett syskon.

Omkostnadsersättning utbetalas för barn i åldern 0-12 år med 115% och i åldern 13-20 år med 130% av prisbasbeloppet.

Individuella tillägg samt extra kostnader i samband med placeringen ersätts enligt riktlinjer för familjehem.

Behandlingsfamilj

Behandlingsfamilj är ett familjehem som tar emot barn för stadigvarande vård och fostran. Insatsen behandlingsfamilj är tidsbegränsad med målsättning att den unge flyttar hem efter avslutad behandling. Det är familjehemsvård med riktade behandlingsinsatser till barnet samt dess nätverk i form av intensiv familjebehandling och/eller individuell behandling där bedömningen är att familjehemsvård kombinerat med behandlingsinsatser är ett lämpligare vårdalternativ än HVB. Insatsen ges till ungdomar med allvarliga beteendeproblem t ex svåra relationskonflikter i hemmet, socialt nedbrytande och normbrytande beteende i form av skolk, vagabonderade beteende i kretsar där det förekommer missbruk och kriminalitet, självskadebeteende samt NPF diagnoser. Familjehemsföräldrarna är utbildade och specialiserade för att ingå som en del i ett behandlande team kring barnet.

Fast arvodesersättning med 34 138 kr/månaden. Omkostnadsersättning med 175% av prisbasbeloppet.

Särskilt förordnad vårdnadshavare

En särskilt förordnande vårdnadshavarna utses av tingsrätten efter ansökan från socialnämnden och har ett ansvar att tillvara barnets rättigheter och tillse att barnet får sina olika behov tillgodosedda.

Särskilt förordnad vårdnadshavare som varit familjehem (vårdnadsöverflytt)

Av 6 kap 11 § SoL framgår att nämnden får fortsätta att betala skälig ersättning om familjehemmet efter placering övergått till att bli särskilt förordnad vårdnadshavare. En skälig ersättning bör utgå från vad som tidigare utbetalats som familjehemsersättning d.v.s. arvode och omkostnadsersättning. Denna ersättning ska reduceras med andra utbetalningar som avser vård och omkostnader till exempel underhållsbidrag, underhållsstöd, barnpension, omvårdnadsbidrag, barnbidrag, avkastning av kapital och socialförsäkringsförmåner.

Ersättningen för särskild förordnad vårdnadshavare följs upp årligen och justeras bland annat utifrån prisbasbelopp och löneökning för vissa yrkesgrupper.

Förhöjd ersättning i form av ersättning för förlorad arbetsinkomst utgår vanligtvis inte då det i de flesta fall är möjligt att söka föräldrapenning från Försäkringskassan. I de fall detta inte är möjligt kan en individuell bedömning göras i det enskilda fallet och ersättning kan utgå under en begränsad period.

Ersättningar till särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn

När ensamkommande barn får uppehållstillstånd i Sverige ska en särskilt förordnad vårdnadshavare utses av tingsrätten där barnet bor. Kommunen ansvarar för att utreda och förslå en lämplig person. Den som utses ska vara lämpad att se till att barnet får omvårdnad, trygghet och en god fostran enligt 6 kap. 10 a § FB (förkortad föräldrabalken).

Enligt nu gällande bestämmelser finns inget lagstöd för att en särskilt förordnad vårdnadshavare har rätt till ersättning i den del som avser vårdnaden om denne inte samtidigt är familjehemsförälder. Endast för den del som avser förmyndarskapet finns stadgat om arvode, nämligen 12 kap. 16 § FB. Det är överförmyndaren som fattar beslut om arvode avseende förmyndarskapet.

I Uppsala utbetalas arvode till de särskilda förordnade vårdnadshavare som är vårdnadshavare för barn som anvisats till Uppsala kommun även för den delen av uppdraget som avser att tillvarata barnets rättigheter och tills att barnet får sina behov tillgodosedda.

Ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn betalas inte ut om det ensamkommande barnet är placerat i Uppsala kommun av en annan kommun. (Se Socialnämnden beslut den 20 december 2018 (dnr SCN-2018-0569).

Ersättningen till särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn bestäms enligt följande

Arvode för uppdraget 2 % av prisbasbeloppet/månad, vilket motsvarar 1 146 kr/månad under 2024.

Omkostnadsersättning: 150 kr/månad. I omkostnadsersättning ingår ersättning för omkostnader inklusive resor.

I särskilda fall kan ersättning för längre resor utgå. Ersättningen beräknas i enlighet med Skatteverkets schablonbelopp för reseavdrag och utgår för inkomstår 2023 och 2024 (deklarationen 2024 och 2025) med 25 kr/mil om resa görs med egen bil alternativt för aktuell kostnad vid resor med kollektivtrafik.

Med särskilda fall avses om barnet till exempel placerats på annan ort tillfälligt och den särskilt förordnade vårdnadshavaren behöver besöka barnet för att kunna utföra sitt uppdrag.

För att extra ersättning ska kunna utbetalas ska resan stämmas av med handläggare på socialförvaltningen innan resan genomförs. Ersättning kan därefter utbetalas efter inlämnande av kvitto eller reseräkning.

Kontaktpersoner

Ersättning utgår enligt Sveriges kommun och regioners (SKR) rekommendationer. Ersättningen prövas årligen. Belopp är i förekommande fall beräknade på 2024 års prisbasbelopp, 57 300 kr.

Omkostnadsersättning

Procent av prisbasbelopp	Kronor/månad
10 %	478 kr
25 %	1 194 kr
40 %	1 910 kr

Arvode

Kategori	Arvode i procent av prisbasloppet	Kronor/månad
Kategori 1 kontakt minst en gång/vecka	10–35 %	478 kr – 1 671 kr
Kategori 2 kontakt flera gånger/vecka	20–45 %	955 kr – 2 149 kr
Kategori 3 kontakt i stort sett dagligen	30–55 %	1 433 kr – 2 626 kr

Kontaktpersoner med kvalificerat uppdrag

Ersättning kan ges med maximalt 21 % av prisbasbeloppet per månad i arvode. Omkostnadsersättning enligt SKR:s riktlinjer. Ersättningar till kontaktperson/kontaktfamilj ska användas som riktlinjer. Ersättningen prövas årligen.

Kontaktperson vid umgänge

Ersättning kan ges med maximalt 1,0 % av prisbasloppet per timme. Ersättningen prövas årligen.

Umgängesstöd enligt FB

Ersättningen kan ges med maximalt 1,0 % av prisbasbeloppet per timme. Ersättningen prövas årligen.

Kontaktfamiljer

Ersättning utgår enligt Sveriges kommun och regioners (SKR) rekommendationer. Ersättningen prövas årligen. Belopp är i förekommande fall beräknade på 2024 års prisbasbelopp, 57 300 kr.

Omkostnadsersättning

Ålder	Grundkostnad			
	% av prisbasbelopp	Kr/dygn	% av prisbasbelopp	Kr/dygn
0–12 år	105 %	165 kr	150 %	235 kr
13 år och äldre	120 %	188 kr	170 %	267 kr

Arvode

Ålder	Grundarvode	Exempel på förhöjt arvode inklusive grundarvode	
	Kr/dygn	Nivå 1, Kr/dygn	Nivå 2, Kr/dygn
0–12 år	228 kr	365 kr	513 kr
13 <år	297 kr	433 kr	513 kr
Vuxna	365 kr	433 kr	513 kr

Spridning

Riktlinjen ska finnas tillgänglig på Insidan för alla handläggare. En genomgång av innehållet i riktlinjerna görs på berörda enheter i samband med att riktlinjen beslutats eller revideras.

Uppföljning

Enligt nämndens internkontrollplan.

Relaterade dokument

SKR:s cirkulär 23:50

SKR:s cirkulär 23:51